

موضوع	دستورالعمل محاسبه و مطالبه مالیات حقوق
شماره: 8250/4/30/1769 تاریخ: 1368/02/24	اداره کل نظر باینکه باشروع اجرای قانون جدید مالیاتهای مستقیم مصوب 1366-12-3 مجلس شورای اسلامی بلحاظ تغییرات حاصله در احکام مربوط به مالیات حقوق نسبت به قانون گذشته، تا بحال مسائل متعددی مطرح گردیده ، اینک بمنظور ایجاد هماهنگی در اجرای فصل سوم از باب سوم قانون یادشده و رفع ابهام راجع به عمده مواردی که تا بحال مورد سوال بوده، توجه مسئولین را بنکات زیرین معطوف و مقرر میدارد مفاد این دستورالعمل را دقیقاً رعایت نمایند. 1 - باستناد ماده 48 و تبصره آن درآمد حقوق سالانه تا میزان 720000 ریال از یک یا چند منبع از پرداخت مالیات معاف میباشد و چنانچه حقوق از وزارتخانه ها و سازمانها و موسسات و شرکتهای دولتی و شهرداریها و یا از محل اعتبارات دولتی دریافت شود (اعم از اینکه حقوق بگیر زن باشد یا مرد)، بشرط داشتن افراد تحت تکفل معافیت به 840000 ریال افزایش مییابد و مازاد آن برابر ماده 85 با نرخ مقرر در ماده 131 مشمول مالیات خواهد بود. در این خصوص موارد زیر را متذکر میگردد: الف - معافیت تا میزان 840000 ریال منحصر به مواردیست که مستخدم حسب تعریف ماده 82 مشاغل در وزارتخانه ها و سازمانها و موسسات و شرکتهای دولتی و شهرداریها بوده و یا شاغل در موسساتی باشد که این موسسات از اعتبارات دولتی استفاده نموده حقوق کارکنان خود را از محل اعتبارات مزبور پرداخت مینمایند. ب - راجع به افراد تحت تکفل، عیال دائم و فرزندان صغیر بدون نیاز به تحقیق درباره اشتغال یا درآمد یا دارائی آنان بعنوان افراد تحت تکفل حقوق بگیر مورد قبول است و در این خصوص ارائه شناسنامه خود و بستگان یاد شده ، کفایت امر را از جهت اثبات موضوع خواهد نمود. درباره سایر ارقام ، ضمن تعیین نسبت آنان با حقوق بگیر، موضوع تکفل با رعایت مفاد ماده 1197 قانون مدنی و سایر احکام فصل اول کتاب نهم قانون مذکور مورد قبول قرار خواهد گرفت بعلاوه گواهی یا حکم مراجع صالحه دایر بر الزام به کفالت پذیرفته خواهد شد. 2 - برابر ماده 85 که پرداخت کنندگان حقوق هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن مکلفند مالیات متعلق را با رعایت معافیهای مقرر کسر و طرف سی روز ضمن تسلیم فهرستی متضمن نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و میزان آن به حوزه مالیاتی محل پرداخت و در ماههای بعد فقط تغییرات را صورت دهند. در اجرای ماده لازم است بشرح زیر نحوه محاسبه مالیات، تسلیم فهرست حقوق بگیران و واریز مالیات و مطالبه بموقع مالیات و جرائم از پرداخت کنندگان حقوق که بوظایف قانونی عمل نمینمایند مورد توجه دقیق واقع و هماهنگیهای لازم در همه حوزه های مالیاتی برقرار گردد. الف. نحوه محاسبه مالیات فرض میشود حقوق ماهانه شخصی که مستخدم یک موسسه خصوصی است مبلغ یکصد هزار ریال است . چنانچه نامبرده در فروردین ماه سال 1368 منحصرأ" همان یکصد هزار ریال را دریافت نمایند نحوه محاسبه مالیات حقوق بترتیب زیر خواهد بود: حقوق سالانه با فرض ثابت بودن حقوق ماهانه ریال $1200000 = 100000 \times 12$ درآمد حقوق مشمول مالیات ریال $480000 = 2100000 - 720000 = 24000$ $200000 \times 12\% = 28000$ محاسبه مالیاتی $200000 \times 14\% = 28000$ طبق $12800 = 80000 \times 16\%$ نرخ موضوع ماده 131 64800 مالیات سالانه با فرض ثابت بودن حقوق ریال مالیات حقوق قابل کسر از حقوق فروردین ماه ریال $5400 = 12 : 64800$ در این فرض مستخدم مزبور تا مرداد ماه حقوق ثابت ماهانه را دریافت مینمایند که طرز محاسبه نیز طبعاً "در آن ماهها تغییری نخواهد داشت . حال در شهریور ماه به نامبرده مبلغ سیصد هزار ریال بعنوان پاداش پرداخت میشود. در اینصورت محاسبه مالیات پاداش بشکل زیر انجام خواهد شد. باتوجه به جدول محاسبه بالا و جدول نرخ موضوع ماده 131، مبلغ 220000 ریال از پاداش دریافتی مشمول نرخ 16% و 8000 ریال بقیه مشمول نرخ 18% میشود پس : $35200 = 220000 \times 16\% = 14340$ $80000 \times 18\% = 14360$ مالیات پاداش ریال حال اگر در آذرماه آن سال علاوه بر حقوق اصلی مبلغ 200000 ریال بابت مجموع اضافه کار مدت گذشته برای وی تخصیص یابد این مبلغ با مقایسه جداول محاسبه بالا و جدول نرخ موضوع ماده 131 مشمول نرخ 18% واقع و مالیات متعلق به اضافه کار مزبور 36000 ریال تعیین میگردد. چنانچه حقوق کارمند در ضمن سال تغییر نماید و یا اینکه کارمند در بین سال استخدام و یا خدمت وی بنا بعملی در طی سال خاتمه یابد مالیات حقوق در این قبیل موارد بشرح زیر محاسبه خواهد شد. الف : 1- چنانچه حقوق کارمند در ضمن سال تغییر نماید برای محاسبه مالیات حقوق بایستی حقوق جدید (حقوق ماهیکه تغییر یافته است) را دوازده برابر نموده و بر ماخذ آن میزان مالیات محاسبه و یک دوازدهم آنرا بعنوان مالیات ماه مربوط و ماههای بعد تا آخر سال در صورتیکه تغییرات جدیدی پیش نیاید کسر نمود.

- الف : 2 - در صورتیکه کارمند در ضمن سال استخدام گردد درآمد مشمول مالیات حقوق بایستی براساس درآمد سالانه (دوازده برابر حقوق ماه اول) محاسبه و پس از تعیین مالیات سالانه یک دوازدهم آن از تاریخ شروع بکار تا آخر سال در صورتیکه در مدت مزبور حقوق تغییر نماید بعنوان مالیات ماهانه کسر و واریز گردد.
- الف 3 - در صورتیکه کارمند در ضمن سال بازنشسته یا بازخرید یا اخراج و یا بنا بعلی ترک خدمت نماید کارفرما مکلف است صرفنظر از مدت کارکرد مالیات حقوق را براساس درآمد سالانه بشرح بندهای فوق محاسبه و ماهانه تا آخرین تاریخ اشتغال کسر نماید. البته ممکن است در هر یک از سه حالت فوق درآمد مشمول مالیات که مآخذ محاسبه مالیات قرار میگیرد بیشتر از درآمد واقعی سالانه بوده و یا حقوق بگیر بطور کامل از بخشودگی مقرر سالانه استفاده ننموده باشد و در نتیجه به سبب اعمال نرخ مالیاتی بالاتر و یا اصولاً "نرسیدن درآمد واقعی سالانه بحدنصاب بخشودگی مالیات اضافی پرداخت گردد که در این قبیل موارد اضافه پرداختی طبق مقررات ماده 87 قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 1366/12/3 قابل استرداد میباشد.
- ب - پرداخت کنندگان حقوق علاوه بر کسر و پرداخت مالیات حقوق کارکنان خود مکلفند نام و نشانی آنها و میزان پرداخت را نیز به حوزه مالیاتی ارسال دارند. در این خصوص ذکر چند نکته ضروری بنظر میرسد:
- ب 1 - تعیین حوزه مالیاتی برای تسلیم فهرست و پرداخت مالیات درباره ای موارد که شرکت یا موسسه مورد پرداخت کننده حقوق دارای کارگاه یا شعب در نقاط مختلف است ، مواجه با اشکال و النهایه موضوع مورد سوال واقع میشود. از جهت رفع این اشکال یادآور میگردد که اصولاً محل پرداخت یا تخصیص ملاک عمل میباشد. بعنوان مثال اگر محل ثبت شده شرکتی در شهر " الف " بوده ، این شرکت کارگاهی نیز در شهر " ب " دایر نموده باشد. در صورتیکه حقوق کارکنان کارگاه در مرکز شرکت بحساب آنها واریز گردد، حوزه صالح برای دریافت فهرست و مالیات حوزه مالیاتی واقع در شهر " الف " و چنانچه حقوق کارکنان مزبور توسط مسئولین کارگاه در محل کار پرداخت شود، دریافت کننده فهرست و مالیات، حوزه مالیاتی واقع در شهر " ب " خواهد بود. ضمناً در این قبیل موارد حوزه های مالیاتی مزبور عندالاقضاء با مکانیه و تبادل اطلاعات ، اشکالات احتمالی را رفع و بهرحال تعیین تکلیف خواهند نمود.
- ب 2 - در این باره حوزه های مالیاتی مکلفند اولاً " نمونه اوراقی را که برای این امر اختصاص یافته ، در اختیار پرداخت کنندگان حقوق ابوابجمعی مربوط قرار دهند تا مشخصات حقوق بگیران یا تغییرات را طبق آن فرمها صورت دهند ثانیاً " حوزه های مالیاتی مربوط موظفند دفتر جز و جمع حقوق تنظیم و وضعیت هریک از پرونده های مالیات حقوق را در صفحاتی که برای هر پرونده اختصاص خواهند داد منعکس و راجع به تاریخ و میزان حقوق پرداختی تحقیقات لازم بنمایند و اگر خلاقی از ناحیه مسئولین در کسر و واریز مالیات یا ارسال فهرست یا عدم درج مشخصات کامل دریافت کنندگان حقوق مشاهده شد و یا بطور کلی از انجام این تکلیف قانونی خودداری بعمل آمد، حوزه های مالیاتی باید بلافاصله پس از سپری شدن ماده 30 روز مقرر نسبت به مطالبه مالیات و جرائم متعلق طبق مواد ماده 90 و ماده 197 و ماده 199 و سایر احکام قانون مالیاتهای مستقیم اقدام کنند.
- 3 - درخصوص اجرای ماده 86 توجه شود که مقررات موضوع این ماده مربوط به مواردیست که مستخدم مورد نظر با حفظ رابطه استخدامی با سازمان یا واحد سازمانی متبوع خود موقتاً بطور تمام وقت یا پاره وقت مأمور خدمت در سازمان یا واحد سازمانی دیگر میشود و معمولاً این مأموریتها با علم و اطلاع و حسب مورد با موافقت دو سازمان یا دو واحد سازمانی مربوط تحقق مییابد که در اینصورت اگر نامبرده مازاد بر مقرری ، مزد و حقوق اصلی دریافتی از موسسه متبوع ، مبلغی بابت اشتغال در محل مأموریت دریافت نماید، این دریافتی مشمول مالیاتی نرخ ده درصد خواهد بود. اما اگر با این مأموریت با انتقال موقت پرداخت تمامی حقوق (و حسب مورد فوق العاده های مقرر) از طرف کارفرمای محل مأموریت صورت پذیرد، نرخ 10% مذکور جاری نبوده مالیات درآمد حقوق مستخدم برابر مفاد ماده 85 محاسبه و کسر خواهد شد. سایر پرداخت کنندگان حقوق هم که اصولاً فارغ از مسائل و شرایط فوق الذکر اقدام به استخدام کارکنان خود نموده اند، همچنان بایستی برابر حکم ماده 85 عمل نمایند.
- 4 - مأموران تشخیص در اجرای ماده 90 مکلفند با کسب اطلاعات دقیق و حتی الامکان مستند مالیات و جرائم متعلق را تعیین و مطالبه نمایند و از آنجا که مالیات مزبور در صورت عدم اعتراض کتبی ظرف سی روز از تاریخ مطالبه قطعی خواهد بود. بمنظور جلوگیری از تضییع احتمالی حقوق مودیان و پرداخت کنندگان حقوق مأموران یاد شده موظفند در ابلاغ برگ مطالبه مالیات احکام و مقررات امر ابلاغ را دقیقاً رعایت و حتی الامکان در این زمینه از ابلاغ بر طبق تبصره ماده 203 احتراز جویند مگر آنکه فی الواقع پس از مراجعات مکرر ابلاغ بطریق عادی میسر نشده باشد.
- 5 - منظور از "مزایای ارزی و اشتغال مأمورین در خارج از کشور" مذکور در بند 6 ماده 91 بطور کلی وجوهی است که علاوه بر حقوق و فوق العاده های مقرر داخل به ارز یا ریال منحصرأ بمناسبت اشتغال یا مأموریت در خارج از کشور پرداخت میگردد.
- 6 - درباره بند 13 ماده 91 با عنایت به سوالاتی که کرارا مطرح گردیده بدینوسیله تاکید مینماید که عبارت "اضافه کار" در این بند متضمن حکم عام و مطلق نمیشد بلکه منظور اضافه کار پرداختی به پزشکان و دندانپزشکان ، پیراپزشکان ، دامپزشکان و دکترهای داروساز است و ذکر مترادف آن عبارت تحت عنوان "حق الزحمه کار اضافی" دلیل بر تعمیم نرخ ده درصد مالیات به اضافه کار دریافتی تمامی حقوق بگیران نمیشد.
- 7 - بخشودگی موضوع ماده 91 برای تمامی افراد شاغل در روستاها و همچنین نقاط محروم و دور افتاده کشور که طبق لیست وزارت برنامه و بودجه مشخص خواهد گردید، بمیزان 50% میباشد و این میزان نسبت به نقاط مختلف متفاوت نخواهد بود.

<https://ravihesab.com>

موسسه آموزشی راوی حساب